

เรื่อง สักขาลาย

รายละเอียด

บ้านตะพืโจ ต.แม่दान อ.ท่าสองยาง จ.ตาก หมู่บ้านปกากะญอในหุบเขาที่ยังมีวิถีความเชื่อของลูกผู้ชาย ตั้งแต่อดีต เกี่ยวกับการสักขาลายโบราณที่ใกล้สูญหาย

"อาจารย์ละดา ศรีอุเบท" ปัจจุบันเป็นช่างสักขาลายโบราณ เพียงคนเดียวในหมู่บ้านที่สักลายโบราณด้วยมือ โดยใช้หัวเข็มที่มีลักษณะแบน ๆ ขั้นตอนการสักเริ่มจากการใช้ตอก ในการมาวัดตีเส้นเพื่อแบ่งช่องโครงร่าง บริเวณขา จากนั้นก็เริ่มลงเข็มสัก การสักนั้นจะสักทีละช่อง ซึ่งทั้งหมดไม่ต้องวาดลายลงไป เพราะลวดลายทุกอย่างนั้น อ.ละดา จำได้หมด ลายที่ต้องมีในการสักขาลาย หลัก ๆ จะประกอบไปด้วยลายขาบัว ลายปะลุ ลายมอม ลายกรรไกร และลายโบราณอื่น ๆ หมึกที่ใช้เป็นหมึกสักทั่วไป แต่ในอดีตเดิมใช้สีหมึกจากดีเสือ ดีหมี ดีหมู ผสมกับเขม่าไฟ การสักกว่าจะได้ครบทุกช่องและครบทุกส่วนใช้เวลาถึง 3 วัน เพราะการ "สักขาลาย" แบบโบราณนั้นจะสักตั้งแต่ได้เข้าไปถึงเอว โดยคนที่จะสักก็คือ "ผู้ชาย" เท่านั้น โดยการสักขาลายนั้นถือเป็นเรื่องศักดิ์ศรีของลูกผู้ชาย มากกว่านั้นยังสะท้อนไปในเรื่องของความกตัญญูในเรื่องที่จะได้รับรู้ความเจ็บปวดที่แม่นั้น

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มีในยามที่ต้องคลอเคลียออกมา

ปัจจุบันนี้การสักราชชาลัยของบ้านตะพิกโจนั้นโด่งดัง ทำให้ชาวปกากะญอที่อยู่ในพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดตาก ก็ จะเดินทางเข้ามาที่นี่เพื่อสักกับอาจารย์ละดา ซึ่งตัวอาจารย์เองในปัจจุบันถือว่าเป็นช่างสักเพียงคนเดียวของ หมู่บ้านที่ยังหลงเหลืออยู่ หากอาจารย์ไม่สามารถทำได้ก็ไม่แน่ใจว่าจะมีใครมาสานต่อหรือไม่

“รอยสัก” เป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ ที่มนุษย์ยุคอดีตสรรสร้างขึ้น สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของแต่ละเผ่า พันธุ์ จนกลายเป็นความเชื่อที่มีการพัฒนามากว่า 5,000 ปี และเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในทั่วทุกมุมโลก ดินแดน ล้านนาในอดีตมีวัฒนธรรมการสักอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง นั่นคือ “การสักราชชาลัย” ซึ่งเปรียบเสมือน จารึกแขนงหนึ่งในทางประวัติศาสตร์ อันเกิดจากการจรดปลายเข็มและนำหมึกเพื่อสร้างลวดลายลงบนผิวหนัง ของมนุษย์ อย่างไรก็ตาม การสักราชชาลัยนับวันกำลังค่อย ๆ สูญหายไป เนื่องจากค่านิยมสมัยใหม่ที่มีทัศนคติต่อ “รอยสัก” เปรียบเสมือน “ตราบาป” และเป็นสัญลักษณ์แห่งความไม่ดีงาม น่าดีใจที่วันนี้ลูกหลานแห่งแผ่นดิน ล้านนาส่วนหนึ่ง ต่างพากันสืบหาร่องรอยเหล่านี้ จนค้นพบว่ายังมีช่างสักราชชาลัยล้านนาชาวปกากะญอในตำนาน แห่งบ้านตะพิกโจ ซึ่งเหลือแค่เพียงหนึ่งเดียวบนแผ่นดินล้านนา จนในที่สุดนำมาสู่การเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรมนี้ให้ยังคงอยู่คู่แผ่นดินล้านนาสืบต่อไป

คำสำคัญ : ปือ บอ ลู่ หมูบ้านตะพิกโจ วิถีชีวิต สักราชชาลัย ชาวปกากะญอ สักราชชาลัยโบราณ

ที่มา : <https://www.thaipbs.or.th/program/TheConnect/episodes/97123>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2025-12-02

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2350&code_db=610007&code_type=TK009